

UN ALTRA VIDA, ENCARA DE THEODOR KALLIFATIDES

MARIA ENRICH

Theodor Kallifatides passava unes dies difícils. S'asseia davant l'ordinador del seu despatx d'Estocolm i no hi havia manera de teclejar cap paraula. Res. Pantalla en blanc. Un col·lega li va dir que era per l'edat: «Després dels setanta-cinc no hi ha ningú que escrigui».¹ El va enfonsar més.

Així s'inicia *Una altra vida, encara*, el darrer llibre d'aquest autor grec establert a Suècia des dels anys seixanta. Kallifatides té més de trenta llibres publicats en suec, des de poesia fins a novel·la

policiaca, passant per llibres de viatges i autobiogràfics. A Suècia és un autor estimat i reconegut.

Una altra vida, encara és el primer llibre que escriu directament en grec (dels altres, n'ha fet algunes adaptacions més o menys lliures) i és el llibre que el va fer sortir del mal moment que vivia: «M'havia tornat com una nou buida».² Vell i sense cap idea per escriure.

Amb els ànims sota zero decideix viatjar a Grècia. Resulta que el claustre de l'institut de Molai, el seu poble natal, havia decidit de posar el seu nom al centre. Ara preparaven una festa per celebrar-ho i l'hi havien convidat. Torna a Grècia, doncs, després de deu anys i aquest viatge esdevindrà un retrobament amb el seu país, la seva llengua, el seu passat i amb ell mateix. A Molai comença a escriure aquest llibre després de molt temps de silenci, i ho fa en grec: «Des de la primera paraula vaig sentir una mena de dolçor, com si hagués menjat mel. Dolçor i alleujament».³

El llibre, doncs, no tracta sobre cap tema nou: la crisi creativa i la crisi de fer-se vell. Però sí que en parla amb paraules diferents i en un to singular que, malgrat l'edat, ens és fresc. Amb humor, amb pena i nostàlgia, sempre amb una energia contagiosa. Intensitat en estat pur.

Són cent cinquanta pàgines d'un llibre que no fa ni un pam d'alçada. O sigui d'un llibre molt breu, però que té el poder de la complicitat amb el lector, com si Kallifatides s'hagués tret els filtres i ens parlés sincerament, de tu a tu.

Potser és aquest sentit de veritat allò que el fa tan atractiu als lectors. No en conec cap de decebut després de la lectura.

A *Una altra vida, encara* hi trobem també reflexions sobre els canvis que ha sofert Suècia i sobre la darrera crisi grega. Unes reflexions que ens són familiars perquè són el reflex dels canvis que ha viscut Europa en els darrers temps. Suècia, venuda al consumisme salvatge: «Luter, ara, ja estava oblidat».⁴ Grècia, un país pobre, trist i humiliat després del rescat de la Unió Europea. Ens parla també de les grans migracions actuals; i ens parla d'ell, l'emigrant que va deixar Grècia i no ho ha acabat de pair mai. Enyora Suècia quan és a Grècia, enyora Grècia quan és a Suècia amb la seva família. «L'emigració és una mena de suïcidi parcial».⁵

Aquest llibre forma una trilogia amb dos títols més també de tema autobiogràfic, *Mares i fills* i *El passat no és un somni*. Tots tres traduïts al català per Montserrat Camps i editats per Galàxia Gutenberg. Tres petites grans obres.

1. Theodor Kallifatides: *Una altra vida, encara*, Barcelona: Galàxia Gutenberg, 2020, p. 24. Les cites d'aquest article estan extretes d'aquesta edició.

2. p. 142.

3. p. 147.

4. p. 87.

5. p. 72.